



وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی  
معاونت بهداشت  
مرکز مدیریت بحران

اقدامات لازم برای پیشگیری از ابتلا جمعیت  
عشایر به بیماری کووید - ۱۹

# در دوره کوچ و پیادقَات





## دوره کوچ و بیلاقات- امور عشایر

با توجه به همه گیری کووید ۱۹ در سطح کشور و امکان گسترش آن به مناطق عشایری علیرغم شیوه خاص زندگی عشایری که به نوعی فاصله گیری اجتماعی از خانوارهای دور از هم می باشند، ضرورت دارد در زمان و شیوه کوچ جامعه عشایری تغییراتی اعمال گردد تا از این طریق سلامت جامعه عشایری در دوره کوچ تامین شود. هرچند که شیوه زندگی طبیعی جامعه عشایری ممکن است منجر به تاخیر در بروز و شیوع کووید ۱۹ نسبت به جامعه شهری و روستایی شود. قرار گیرند ولی به دلیل ارتباط ناگزیر آنان با شهرها و روستاها، مواردی از ابتلای برخی از عشایر در نقاط مختلف کشور گزارش شده است. از این رو، توجه به شیوه نامه حاضر میتواند در آگاهی بخشی به جامعه عشایری و حفظ سلامت آنان در دوره کوچ و بیلاقات تاثیر بسزایی داشته باشد.

### مواردی که می بایست در طول دوره کوچ توسط ادارات امور عشایر مورد توجه قرار گیرند:

- تشویق عشایر برای به تعویق انداختن کوچ بهار به مدت ۱۵ روز تا یک ماه و اقامت بیشتر در مناطق قشلاقی
- آموزش جامعه عشایری و تاکید بر ضرورت انتقال افراد سالمند (عمدتا بالای ۶۰ سال) و زنان باردار توسط خودرو به محل بیلاقات و جلوگیری از انتقال این افراد به روش های سنتی.
- دریافت و انتقال توصیه های هواشناسی مربوط به مسیر کوچ به منظور کاهش خطرات کوچ.
- تشویق و برقراری امکان کوچ مکانیزه ( با استفاده از ماشین و کامیون) به جای کوچ سنتی. بدیهی است که تامین کمک های مالی می تواند به میزان قابل توجهی در تضمین کوچ مکانیزه موثر باشد.
- همکاری با بهورز/بهورزان خانه بهداشت، مراقب سلامت پایگاه سلامت و تیم غربالگری مستقر در اتراقگاهها برای غربالگری کووید-۱۹ و ثبت وضعیت سلامتی عشایر در سامانه های پرونده الکترونیک سلامت
- تشویق جامعه عشایری به خودارزیابی از طریق سامانه [salamat.gov.ir](http://salamat.gov.ir)
- همکاری با بهورز/بهورزان/ مراقب سلامت نزدیکترین خانه بهداشت/پایگاه سلامت در توزیع محلول ضد عفونی و ماسک های در نظر گرفته شده برای جمعیت عشایر و استفاده در طول مسیر کوچ
- همکاری با سازمان جهاد کشاورزی و دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی کشور در تهیه مایع ضد عفونی و گند زدایی برای جمعیت عشایر برای استفاده در طول مسیر کوچ و محل بیلاقات
- آموزش و تشویق جمعیت عشایر با کمک کارشناسان موسسه آموزش و ترویج کشاورزی برای حمل دام ها با وسایل نقلیه با رعایت اصول بهداشتی و گندزدایی ماشین آلات.
- همکاری با کارشناسان دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی و موسسه آموزش و ترویج کشاورزی



برای آموزش اصول مراقبت های فردی در مسیر کوچ و بیلاقات

- ضد عفونی و گند زدایی اتراقگاهها و کامیونهای بکار گیری شده برای کوچ مکانیزه با همکاری کارکنان موسسه آموزش و ترویج کشاورزی و نیروهای بسیج همکار خانه های بهداشت پیش از شروع کوچ
- ارائه نقشه های مسیر ایلمراههای اصلی و مبادی ورودی اصلی بیلاقات به مراکز بهداشت شهرستان
- هماهنگی برای ممانعت از ورود همزمان دسته های در حال کوچ عشایر به اتراقگاهها و هماهنگی با بزرگ ایل برای اطلاع رسانی در مورد زمان ورود و خروج خود به اتراقگاهها از طریق پیامک، تلفن و ..... به منظور جلوگیری از ازدحام جمعیت و رعایت فاصله گیری اجتماعی
- هماهنگی برای با مشاوره با کارشناسان ادارات دامپزشکی و انجام واکسیناسیون دامها قبل از شروع کوچ

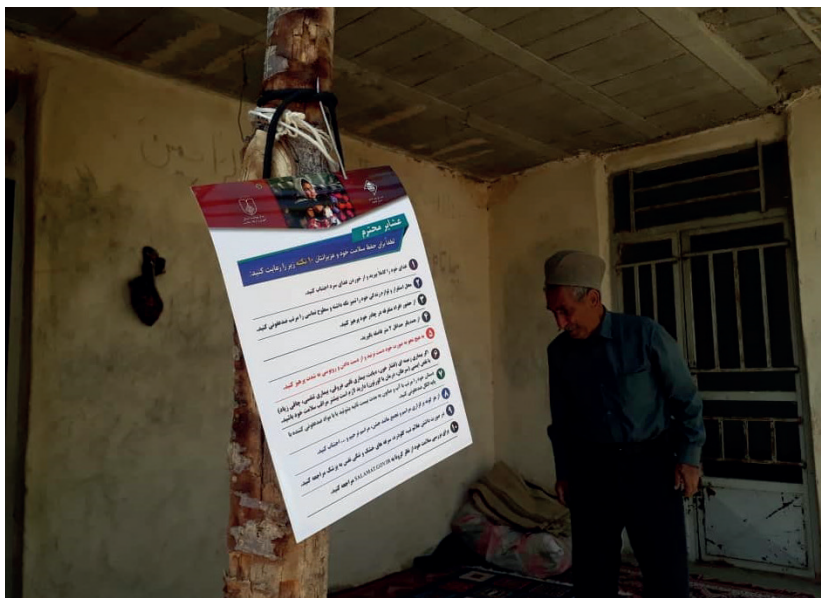
### مواردی که می بایست در مدت زمان اتراق عشایر در بیلاقات مورد توجه قرار گیرند:

- هماهنگی و همکاری با سازمان جهاد کشاورزی و مرکز بهداشت شهرستان در تهیه و توزیع مواد ضد عفونی و گند زدایی، ماسک و دستکش برای جمعیت عشایر
- همکاری با مرکز بهداشت شهرستان در آموزش اصول مراقبت فردی ، شستشوی دستها و نکات موثر در پیشگیری از ابتلا به بیماری
- تامین بموقع و مناسب آب برای مصرف عشایر با در نظر گرفتن افزایش میزان نیاز آنان به آب



## کوچ و بیلاقات - مخصوص ادارات کل امور عشایر

- برقراری امکان تسریع در دریافت مشاوره دامپزشک و واکسیناسیون بموقع دام ها
- همکاری با مرکز بهداشت شهرستان در تامین خودرو برای سرکشی بموقع به محل بیلاقات توسط نیروهای بهداشتی و در صورت نیاز نمونه گیر برای دریافت نمونه آزمایشگاهی کووید-۱۹ از جمعیت عشایری
- جلب همکاری استانداری برای تامین اعتبار مورد نیاز به منظور ساخت سرویس بهداشتی برای جمعیت عشایر در محل بیلاقات.
- جلب همکاری معلم عشایر برای آموزش اصول مراقبت و بهداشت فردی به افراد ایل
- حساس سازی بزرگ ایل و سایر افراد تاثیر گذار در مورد علائم بیماری و ضرورت اقدام سریع برای مراجعه به اولین واحد بهداشتی درمانی در صورت مواجهه با علائم بیماری بویژه در مورد افراد پر خطر شامل سالمندان، زنان باردار، افراد مبتلا به بیماری های زمینه ای و مزمن مانند بیماریهای کلیوی، قلبی ریوی، فشار خون، بدخیمی و دیابت و افراد با شاخص توده بدنی ۴۰ و بیشتر
- حساس سازی بزرگ ایل و سایر افراد تاثیر گذار در مورد ضرورت رعایت اصول بهداشت فردی، انجام بموقع و صحیح شستشوی دست و رعایت اصول فاصله گذاری اجتماعی







## دوره کوچ و بیلاقات - جامعه عشایری

با توجه به همه گیری کووید ۱۹ در سطح کشور و امکان گسترش آن به مناطق عشایری علیرغم شیوه خاص زندگی عشایری که به نوعی فاصله گیری اجتماعی از خانوارهای دور از هم می باشند، ضرورت دارد در زمان و شیوه کوچ جامعه عشایری تغییراتی اعمال گردد تا از این طریق سلامت جامعه عشایری در دوره کوچ تامین شود. هرچند که شیوه زندگی طبیعی جامعه عشایری ممکن است منجر به تاخیر در بروز و شیوع کووید ۱۹ نسبت به جامعه شهری و روستایی شود. قرار گیرند ولی به دلیل ارتباط ناگزیر آنان با شهرها و روستاها، مواردی از ابتلای برخی از عشایر در نقاط مختلف کشور گزارش شده است. از این رو، توجه به شیوه نامه حاضر میتواند در آگاهی بخشی به جامعه عشایری و حفظ سلامت آنان در دوره کوچ و بیلاقات تاثیر بسزایی داشته باشد.

**مواردی که می بایست در طول دوره کوچ توسط جمعیت عشایری مورد توجه قرار گیرند:**

- ضرورت دارد پیش از انجام کوچ کلیه اعضای خانوار به نزدیکترین خانه بهداشت در محل قشلاق برای انجام غربالگری و ثبت در سامانه های الکترونیک سلامت مراجعه کنند.



## دوره کوچ و بیلاقات - جامعه عشایری

- در صورت داشتن علائم بیماری و مشکوک بودن، انجام کامل توصیه های ارائه شده توسط بهروز شامل مراقبتهای فردی، مراجعه به مرکز خدمات جامع سلامت منتخب کووید-۱۹ و در صورت نیاز قرنطینه خانگی و ممانعت از انجام کوچ، ضروریست.
- همزمان با کوچ ممکن است خطر ابتلا به بیماری بیشتر شود. بنابراین به تعویق انداختن کوچ بهاره به مدت ۱۵ روز تا یک ماه (با هماهنگی ادارات امور عشایر) و اقامت بیشتر در مناطق قشلاقی در قطع زنجیره انتقال بیماری موثر خواهد بود.
- آگاه شدن افراد از پیش بینی های هواشناسی در طول مسیر کوچ توصیه میشود.
- کوچ مکانیزه (با استفاده از ماشین و کامیون) جایگزین کوچ سنتی شود.
- افراد سالمند بالای ۶۰ سال و زنان باردار باید از طریق کوچ مکانیزه (بوسیله خودرو) به بیلاقات انتقال داده شوند و از حرکت دادن آنها بصورت سنتی جدا خودداری گردد.
- انتقال حیوانات و دام ها با وسایل نقلیه و با رعایت اصول بهداشتی و گندزدایی ماشین ها و کامیون های مورد استفاده، انجام شود.
- کوچ بهاره امسال حتی الامکان با حذف استقرار در میان بندها انجام شود.
- دریافت آموزشهای بهداشتی ارائه شده تیم های آموزشی و انجام موارد آموزشی قبل و حین انجام کوچ بسیار ضروری است.
- در طول مسیر کوچ، باید از ماسک های بهداشتی استفاده شود.
- در طی کوچ از هرگونه توقف غیر ضروری و برقراری ارتباط با جمعیت مناطق روستایی و شهری خودداری گردد.
- در زمان کوچ از مراجعه به بازارهای محلی یا هفتگی و مراکز عرضه کالا در مناطق شهری و روستایی برای خرید مایحتاج خودداری گردد. به این منظور ضرورت دارد پیش از انجام کوچ، بر حسب نیاز یک یا چند نفر از اعضای ایل با رعایت نکات بهداشتی و در صورت امکان با همکاری افراد بسیج مایحتاج چند روزه افراد ایل و دام ها را از شهر خریداری نمایند.
- حرکت در مسیرهای مشخص شده، انجام شود و از ورود به حریم و داخل شهرها و روستاها خودداری گردد.
- در صورت نیاز صرفاً در اترفاکگاههای تعیین شده اقامت صورت گیرد و از تماس با افراد محلی مجاور اترفاکگاه، حتی الامکان خودداری شود.
- در نزدیکی شهرها اتراق نشود و از برپایی چادر در مکانهایی در اترفاکگاهها که در چند روز قبل توسط عشایر دیگری استفاده شده، خودداری گردد و محل برپایی چادر در اترفاکگاهها با مکان های برپایی قبلی حداقل ۲۵ متر فاصله داشته باشد.



- در طول مسیر کوچ فقط در اترافگاهها توقف شود و در هنگام اتراق، فاصله خود را با سایر خانوارها حفظ کنند و از اتراق مشترک جداً خودداری شود.
- با توجه به عفونی بودن زیاله های شهرها و روستاها و امکان آلودگی و سرایت بیماری، از ورود و تماس افراد و دامها با محل تخلیه و دفع زیاله ها در حاشیه شهرها و روستاها و نیز در مسیر کوچ جدا خودداری شود.
- در طول مسیرهای کوچ از دریافت مواد غذایی و بطری آب از رانندگان پرهیز شود و در برخورد با سایر افراد، از دست دادن خودداری نموده، از ماسک استفاده شود و فاصله گیری حداقل ۲ متر با افراد رعایت شود.
- به دلیل دسترسی کمتر به آب در مسیر کوچ (ایلراه)، از مایع ضدعفونی دست (توزیع شده توسط ادارات عشایر و خانه های بهداشت) به تناوب استفاده شود.
- با مشاهده علائمی شبیه سرماخوردگی، گلودرد، تب، لرز، سرفه و تنگی نفس در مسیر کوچ، فوراً از آن گروه کوچ خارج شده و برای درمان به نزدیکترین مرکز خدمات جامع سلامت شهری یا روستایی مراجعه گردد.
- در طول مسیر کوچ از مواجهه با گردوغبار برخاسته از حرکت گله های دام پرهیز شده و در جلوی گله یا کناره ها حرکت شود.
- فاصله با دامها، طیور، سگ و سایر چهارپایان حفظ شود.
- در طول مسیر کوچ، به علت عدم دسترسی به آب و وسایل بهداشتی از میوه و سبزیجات بسته بندی شده استفاده گردد و از میوه فروشان دوره گرد خرید نشود.





- در طول مسیر کوچ، حتی الامکان از خرید و فروش با پول نقد خودداری و از کارت بانکی استفاده شود و در صورت ضرورت، حتما دستها ضدعفونی شوند.
- در طول مسیر کوچ، از امانت دادن و امانت گرفتن وسایل و ظروف همسایگان (حتی همسایگان عشایر)، جدا خودداری گردد.
- در طول مسیر کوچ از مصرف گوشت دامهایی که به علت تصادف یا هر عامل دیگری، مجبور به ذبح آنها شده اید، جدا خودداری گردد.
- مشاوره با کارشناسان دامپزشکی و واکسیناسیون دامها قبل از کوچ انجام گیرد.
- یکی از روشهای انتقال ویروس کرونا روش فیزیکی و آلوده شدن وسایل مورد استفاده است که ویروس تا چند روز روی آنها زنده می ماند. بنابراین، در طول مسیر کوچ، ضدعفونی وسایل زندگی و آبشخورها و فنسها از اهمیت بسزایی برخوردار است، زیرا امکان دارد ویروس تا بیلاق با جمعیت همراه شود.
- مواردی که می بایست در مدت زمان اتراق در بیلاقات توسط جمعیت عشایری مورد توجه قرار گیرند:

### رعایت بهداشت فردی

- تصور اینکه بیماری کووید ۱۹ فقط بیماری جوامع شهری است، اشتباه بوده و ویروس کرونا قابلیت انتقال سریع از طریق سرفه، عطسه و لمس اشیا آلوده را دارد و در صورت عدم رعایت اصول بهداشتی توصیه شده، احتمال ابتلای جمعیت عشایر به ویژه سالمندان و افراد مبتلا به بیماریهای مزمن و مادران باردار وجود دارد.





- در هنگام سرفه و عطسه باید از دستمال کاغذی یا در صورت نبود دستمال کاغذی، از قسمت داخلی آرنج دست استفاده شود
- از دست دادن و روبوسی کردن با یکدیگر، صحبت کردن چهره به چهره در فاصله نزدیکتر از ۲ متر، بویژه با بیماران و تماس دست با اشیاء آلوده خودداری شود.
- به طور مستمر دستان خود را با آب و صابون مایع به مدت حداقل ۲۰ ثانیه بشویید.
- از سرویس بهداشتی استفاده کنید و سپس دستهای خود را با آب و صابون مایع بشویید.
- قبل از غذا خوردن و بعد از تماس با افراد، دام، گوشت خام و سطوح و اشیاء مشترک، دستها را با آب و صابون بشویند و در صورتی که آب و صابون مایع در دسترس نیست از محلول ضدعفونی کننده بر پایه الکل استفاده شود و از دست زدن به چشمان، بینی، یا دهان خود با دستهای آلوده پرهیز کنید
- پیش از دوشیدن شیر، دستها، پستان دام و ظرف شیر دوشی را با آب و صابون بشویید و حتما پیش از مصرف شیر آن را بجوشانید. همچنین در تهیه محصولات لبنی از ابزار و ظروف بهداشتی استفاده شده و بطور کامل شستشو شود.
- پیش از پوشیدن ماسک استفاده کنید
- از وسایل حفاظت فردی (چکمه، دستکش، ماسک) در هنگام تمیز کردن محل نگهداری دام استفاده کنید
- کوتاه بودن ناخن، خواب کافی، نوشیدن مایعات کافی، نکشیدن یا محدود کردن کشیدن دخانیات و استفاده از انواع گروه های غذایی شامل میوه و سبزیجات تازه سهم زیادی در کاهش ابتلا به بیماری دارد.
- از خوردن غذا در محیط های عمومی، خوردن غذاهای آماده، مواد غذایی گوشتی به صورت خام





یا نیمه پخته، غذاهای شب مانده و غذای های نگهداری نشده در ظروف در بسته و میوه با پوست خودداری کنید.

- از دست زدن بدون دستکش به گوشت، شیر یا سایر محصولات حیوانی خام پرهیز کنید
- در صورت مشاهده علائم سرماخوردگی شامل سرفه، گلودرد، تنگی نفس، تب و لرز به ویژه در افراد سالمند و افراد دارای بیماری های قلبی ریوی، دیابت، فشار خون، بدخیمی و بیماری های کلیوی و افراد بسیار چاق در اسرع وقت به نزدیکترین مرکز خدمات جامع سلامت، خانه بهداشت یا پایگاه اورژانس مراجعه کنید و تا مشخص شدن وضعیت سلامتی خود برای محافظت دیگران حتماً از ماسک استفاده کرده و در خانه قرنطینه شوید.
- در زمان استفاده از ماسک برای برداشتن ماسک از روی صورت از قسمتهای کناری ماسک استفاده کنید
- با توجه به خودکفا بودن معیشت عشایر، نان را بصورت سنتی تهیه کنید و تا حد امکان از مراجعه به شهر برای خرید پرهیز کنید. در صورت لزوم، برای چند خانوار عشایری در یک محل، یک نفر می تواند مسئول خرید و تهیه مایحتاج ضروری از شهر بصورت هفتگی باشد یا از نیروهای بسیج برای این کار کمک گرفته شود.
- از مراجعات غیر ضروری به شهرها، روستاها و حتی خانوارهای عشایر مجاور خودداری کنید.
- در صورت عدم کلرزنی آب شرب مصرفی، مخازن ذخیره آب را بطور مناسب با کلر گندزدایی کنید.
- در صورت نیاز به خرید و فروش دام، به میداین فروش دام مراجعه نکنید و از خریدار دام بخواهید که به محل نگهداری دام مراجعه کند.





- دید و بازدیدها را لغو و از بستگان مقیم در شهرها برای مهمانی دعوت ننمایید و از شرکت در هر برنامه تجمعی مانند عروسی، تشییع جنازه، مجالس ترحیم و ملاقات بیماران جداً خودداری کنید.
- توجه داشته باشید که الکل ماده‌ای است که براحتی آتش میگیرد. از نگهداری مواد ضدعفونی کننده الکلی در کنار آتش جداً خودداری کنید. بویژه در چادرها، بخار الکل موجود در هوا، ممکن است باعث آتش‌سوزی شود. همچنین، محلولهای گندزدا را دور از دسترس کودکان و در ظرف‌های در بسته و به دور از نور خورشید و حرارت نگهداری کنید.
- در صورت داشتن هرگونه سؤال و نیاز به راهنمایی و مشاوره درباره کووید-۱۹ با شماره رایگان ۴۰۳۰ تماس بگیرید.

### توصیه‌ها در زمان اتراق (بیلاق و قشلاق):

- با توجه به سردسیر بودن مناطق بیلاقات و ماندگاری بیشتر ویروس در محیط‌های با دمای پایین، علاوه بر رعایت بهداشت فردی، توجه به نکات زیر در پیشگیری از ابتلا به بیماری بسیار اهمیت دارد:
- با توجه به محدودیت امکان قرنطینه در داخل چادر یا نبود فضای مجزا، در زمان خواب تا حد امکان با حفظ فاصله از سایرین از رختخواب و وسایل مجزا استفاده کنید. ضرورت دارد فرد دارای علائم مشکوک شامل سرفه، گلودرد تنگی نفس و تب و لرز ضمن مراجعه سریع به نزدیکترین واحد بهداشتی درمانی، فاصله خود را با سایرین حفظ کند.
- با توجه به احتمال آلودگی بیشتر دست در محیط بیرون، محدودیت آب در جامعه عشایری و لزوم صرفه جویی در مصرف آن و تاکید بر شستشوی دستها برای مقابله با کرونا، از محلول ضدعفونی دست یا محلول رقیق شده وایتکس با آب استفاده شود. توجه کنید که نباید محلولهای گندزدا را با همدیگر یا با مایع دستشویی و ظرفشویی مخلوط کرد.
- با توجه به احتمال انتقال ویروس کرونا از حیوانات وحشی، از شکار و خوردن حیوانات وحشی



- خودداری کنید.
- از بردن کودکان، زنان باردار و سالمندان به شهر خودداری کنید.
  - کود دامی را دور از محل زندگی ذخیره و در زمان مناسب نسبت به دفع مناسب یا فروش آن اقدام کنید.
  - در صورت هرگونه خرید از دوره گردها و خرید مواد غذایی و تره بار، کالای خریداری شده را حتما با آب و صابون یا محلولهای ضدعفونی سبزیجات شستشو کنید. همچنین پلاستیک و مواد بسته بندی خریدها را به داخل چادر نیاورده و در چاله هایی دفن کنید تا علاوه بر رفع آلودگی، مانع تغذیه دام شود.
  - در صورت بروز علائمی مانند سرفه خشک، تب، گلودرد، آبریزش بینی، لرز، درد عضلانی، ضعف، از بین رفتن حواس بویایی و چشایی، تنگی نفس، سردرد و در مواردی اسهال و استفراغ نسبت به آن بی تفاوت نباشید و آن را سرماخوردگی تلقی نکنید بلکه ضمن رعایت اصول بهداشتی و حفظ فاصله از سایرین و بدون خوددرمانی و مصرف خودسرانه دارو و آنتی بیوتیک، به نزدیکترین خانه بهداشت یا مرکز خدمات جامع سلامت مراجعه کنید.
  - در صورت احساس خارش و سوزش در گلو، غرغره آب نمک، نوشیدن آب ولرم و مصرف غذای گرم توصیه می شود.
  - از انداختن آب دهان در اطراف چادر یا خانه خودداری شود.
  - دامهای بیمار را جدا کرده و از مواجهه نزدیک با آن بپرهیزید و از گوشت دامهای بیمار استفاده نکنید.
  - خون و پسماندهای ناشی از کشتار دام، جمع آوری و دفن بهداشتی شود.
  - با لباسهای آلوده وارد محیط چادر و رختخواب نشوید بلکه آنها را در محیط بیرون چادر یا در مجاورت نور خورشید قرار دهید.
  - ماسک خود را در محیط آلوده نگهداری نکرده و به دفعات زیاد از آن استفاده نکنید.
  - موقع خرید در شهر، استفاده از عابر بانک و سوختگیری خودرو، از دستکش یکبار مصرف استفاده کنید و سپس، آن را داخل سطل زباله بیندازید. در صورت همراه نداشتن دستکش از دستمال کاغذی یا پلاستیک تمیز استفاده کنید.
  - اگر مشکوک به بیماری هستید یا براساس تستهای تشخیصی آزمایشگاهی، بطور قطعی مبتلا به کووید-۱۹ هستید، بیماری خود را بپذیرید و با حفظ روحیه خود و با توجه به محدودیت فضای خانه های عشایری برای قرنطینه خانگی، سعی کنید حتی الامکان دوره بیماری را در شهر طی کنید و تا قبل از بهبودی کامل به محیط خانواده بازنگردید.





## دوره کوچ و بیلاقات - مخصوص دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی کشور

با توجه به همه گیری کووید ۱۹ در سطح کشور و امکان گسترش آن به مناطق عشایری علی-رغم شیوه خاص زندگی عشایری که به نوعی فاصله گیری اجتماعی از خانوارهای دور ازهم می باشند، ضرورت دارد در زمان و شیوه کوچ جامعه عشایری تغییراتی اعمال گردد تا از این طریق سلامت جامعه عشایری در دوره کوچ تامین شود. هرچند که شیوه زندگی طبیعی جامعه عشایری ممکن است منجر به تاخیر در بروز و شیوع کووید ۱۹ نسبت به جامعه شهری و روستایی شود. قرار گیرند ولی به دلیل ارتباط ناگزیر آنان با شهرها و روستاها، مواردی از ابتلای برخی از عشایر در نقاط مختلف کشور گزارش شده است. از این رو، توجه به شیوه نامه حاضر می-تواند در آگاهی بخشی به جامعه عشایری و حفظ سلامت آنان در دوره کوچ و بیلاقات تاثیر بسزایی داشته باشد.

## مواردی که در طول دوره کوچ می بایست توسط دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی کشور مورد توجه قرار گیرند:

- انجام غربالگری جمعیت عشایر توسط بهورزان خانه بهداشت/ مراقبین سلامت پایگاههای سلامت پوشش دهنده آن جمعیت و ثبت اطلاعات مربوط به وضعیت سلامتی آنان در پرونده الکترونیک



## کوچ و بیلاقات- مخصوص ادارات کل امور عشایر

سلامت پیش از آغاز کوچ

- تشویق جامعه عشایری به خود ارزیابی از طریق سامانه [salamat.gov.ir](http://salamat.gov.ir)
- ارجاع افراد مشکوک به مراکز خدمات جامع سلامت منتخب و ممنعت از کوچ افرادی که باید در قرنطینه خانگی باشند.
- توزیع ماسک برای استفاده در مسیر کوچ توسط ادارات کل امور عشایر یا بهورز/ مراقب سلامت در زمان مراجعه به خانه بهداشت/ پایگاه سلامت برای غربالگری. این کار می بایست با نظارت اداره کل امور عشایر و مرکز خدمات جامع سلامت مربوطه انجام شود.
- تهیه مواد ضد عفونی و گند زدایی از محل اعتبارات در اختیار و با همکاری استانداری و ادارات امور عشایر در این زمینه. تهیه مواد ضد عفونی و گند زدایی برای مسیر کوچ به عهده دانشگاههای محل قشلاق می باشد که کوچ از آنجا شروع می شود. دانشگاههای محل بیلاق تهیه مواد مذکور را برای بیلاقات بر عهده خواهند داشت.
- تعیین نحوه توزیع محلول های گند زدایی برای بهسازی محیط با همکاری بسیج.
- توزیع مواد ضد عفونی توسط ادارات امور عشایر در بازدید از مناطق عشایری یا بهورز در زمان خانه بهداشت برای غربالگری به تعداد حداقل دو تا سه عدد محلول ضد عفونی برای هر خانوار. این کار می بایست با نظارت ادارات امور عشایر و مرکز خدمات جامع سلامت مربوطه انجام شود.
- استقرار تیم های سیار متشکل از یک نفر کارشناس سلامت محیط، بهورز مرد نزدیکترین خانه بهداشت و یک نفر از اعضای تیم بسیج همکار با خانه بهداشت در مسیر ایل راههای اصلی و مبادی ورودی اصلی بیلاقات بر اساس نقشه های ارائه شده توسط ادارات امور عشایر به منظور ارائه آموزش های لازم و در صورت نیاز غربالگری افراد مشکوک در میان جمعیت عشایر در طول مدت زمان کوچ
- پذیرش و مدیریت وضعیت بیماری جمعیت عشایر مشکوک و دارای علائمی که در غربالگری پیش از کوچ یا غربالگری تیم های سیار در حین کوچ شناسایی می شوند بر اساس پروتکل های کشوری ( شامل ارائه آموزش های لازم، قرنطینه، درمان سرپایی و در صورت نیاز ارجاع به نزدیکترین مراکز خدمات جامع سلامت منتخب کووید-۱۹.
- ضد عفونی و گندزدایی اتراقگاهها و کامیون های بکارگیری شده برای انجام کوچ مکانیزه توسط ادارات امور عشایر با کمک افراد بسیج همکار نزدیک ترین خانه بهداشت، و موسسه آموزش و ترویج امور کشاورزی پیش از شروع کوچ
- آموزش موارد مراقبت های فردی در مسیر کوچ و بیلاقات به کارشناسان موسسه آموزش و ترویج کشاورزی به منظور انتقال مطالب آموزشی به جامعه عشایری.



### مواردی که در دوره اتراق عشایر در بیلاقات می بایست مورد توجه قرار گیرند:

- سرکشی بهورز، ماما و پزشک خانواده هر ۵ تا ۷ روز یکبار (در دوره شیوع کووید-۱۹) به مناطق بیلاقات تحت پوشش و انجام غربالگری و ویزیت افراد پر خطر شامل: سالمندان، مادران باردار، افراد مبتلا به بیماریهای زمینه ای و مزمن مانند بیماریهای قلبی ریوی، فشار خون، بدخیمی، دیابت، بیماریهای کلیوی و افراد با شاخص توده بدنی ۴۰ و بیشتر و رعایت پروتکل های کشوری در مواجهه با افراد مشکوک یا بیمار در بین جمعیت عشایر. در این مورد می توان از همکاری ادارات امور عشایر در زمینه تامین خودردو استفاده کرد.
- هماهنگی با اداره امور عشایر جهت تامین خودرو در صورت نیاز به اعزام نمونه گیر به منطقه عشایری برای گرفتن نمونه آزمایشگاهی کووید-۱۹ و ارسال آن به آزمایشگاه مرجع بر اساس دستور عمل های ابلاغ شده
- هماهنگی با نزدیکترین پایگاه اورژانس به محل بیلاقات برای انتقال بیماران در معرض خطر و افراد مشکوک به کووید-۱۹ در اسرع وقت
- تامین و توزیع مواد ضدعفونی کننده دست و سایر مواد گندزدا، ماسک و دستکش با همکاری ادارات امور عشایر و افراد بسیج همکار خانه های بهداشت
- آموزش مستمر اصول بهداشت فردی و اصول پیشگیری از ابتلا به بیماری به جمعیت عشایر. برای این امر می توان از افراد باسواد و معلمین عشایر کمک گرفت.
- کلر زنی آب شرب مصرفی یا گندزدایی مخازن آب بطور مناسب توسط بهورز مرد خانه بهداشت پوشش دهنده منطقه یا تیم های سالم سازی محیط
- در صورت امکان در نظر گرفتن مکانی برای قرنطینه شدن و دریافت درمان سرپایی برای عشایر مشکوک و محتمل نیازمند مبتلایی که نیاز به درمان سرپایی که امکان اقامت آنها در نقاطگاههای تعیین شده وجود نداشته و مطابق دستور عمل های ابلاغی باید در قرنطینه خانگی باشند.



